

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Luchtkwaliteit Alblasserdam

Aanleiding : Luchtkwaliteitsmetingen in Alblasserdam, jaarrapportage 2014

Datum : 31 maart 2015

Doel : Verstrekken van informatie / Ter discussie

Portefeuillehouder : De heer A. Kraijo
(078) 770 6004 a.kraijo@alblasserdam.nl

Primaathouder : De heer H.J.M. Nuijten
(078) 770 3091 hjm.nuijten@alblasserdam.nl

Te verstrekken informatie

Inleiding

Recentelijk heeft u het jaarrapport ontvangen met daarin de meetgegevens van ons eigen meetpunt aan de Ruigenhill. Zoals u daarin heeft kunnen lezen voldoet de kwaliteit van de lucht bij dit meetpunt aan de wettelijke normen die gelden voor fijnstof (PM10) en stikstofdioxide (NO2). Het college is van mening dat hiermee niet de zaak afgedaan kan worden. De kwaliteitseisen worden met de hakken over de sloot gehaald. De feiten die uit de meting naar voren komen, gecombineerd met de discussie die momenteel nationaal en internationaal gevoerd wordt over het verder aanscherpen van de normen, zijn voor ons reden om de strijd voor verbetering van de luchtkwaliteit verder voort te zetten en te intensiveren. In deze raadsinformatiebrief vindt u uiteengezet op welke wijze wij willen komen tot een samenhangende set van maatregelen. Allereerst wordt kort een samenvatting gegeven van de discussie over luchtkwaliteit in het verleden en de maatregelen die lokaal en regionaal genomen zijn. Vervolgens wordt een proces voorgesteld om te komen tot een aanvullende set van maatregelen.

1. Achtergrond; waar komen we vandaan en welke maatregelen zijn reeds getroffen

Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht

De Europese Unie heeft normen gesteld voor concentraties van vervuilende stoffen in de lucht. Deze normen zijn in de Nederlandse wetgeving opgenomen. Nederland voldeed niet aan deze nieuwe normen. Om in Nederland te kunnen voldoen aan de normen voor fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2) is in 2009 het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) opgesteld. Doelstelling van het NSL is het in 2015 voldoen aan de Europese regelgeving voor luchtkwaliteit. Wanneer er sprake is van een overschrijding in 2015 dient de verantwoordelijk wegbeheerder maatregelen te nemen. Europa kan een boete opleggen aan veroorzakers die boven de norm uitkomen.

Regionaal Programma Luchtkwaliteit Drechtsteden 2006-2015

Het Regionaal Programma Luchtkwaliteit Drechtsteden, dat in 2008 door de Drechttraad is geaccordeerd en bekrachtigd door de individuele gemeenten, maakt onderdeel uit van

het NSL, om de uitstoot van PM10 en NO2 terug te dringen en zo bij te dragen aan de verbetering van de luchtkwaliteit in de Drechtsteden.

Dit Drechtstedenprogramma omvat niet alleen concrete maatregelen, onderzoeken en acties, maar ook activiteiten om andere partijen (waaronder burgers) te motiveren tot het leveren van een bijdrage aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

De voortgang van het NSL en de resultaten worden jaarlijks door het Rijk gemonitord, waarbij ook steeds een doorkijk naar 2015 wordt gemaakt. Inmiddels is een groot aantal maatregelen uitgevoerd (zie bijlage 1).

Voorts zou ik u in kennis willen stellen van het feit dat momenteel wordt gewerkt aan een regionale monitoringsrapportage luchtkwaliteit in de Drechtsteden, met daarin de resultaten van de luchtkwaliteit van het jaar 2014 voor fijnstof en stikstofdioxide. Wij stellen u omstreeks juli 2015 graag op de hoogte van de resultaten.

Maatregelen NSL

Bij het uitkomen van het regionaal programma luchtkwaliteit behoorde Ruigenhil en omgeving tot één van de knelpunten in de Drechtsteden en is gekwalificeerd als een lokaal knelpunt van regionaal belang. Het initiatief voor het oplossen van het probleem ligt bij de gemeente Alblasserdam. Daarom heeft Alblasserdam een reconstructie van de Ruigenhil en het openstellen van de Oude Torenbrug voor vrachtverkeer als uit te voeren maatregelen ingebracht.

De reconstructie van de Ruigenhil (het voorkomen van stagnerend verkeer door het creëren van linksaf-strook voor bestemmingsverkeer Havens Zuid) is in 2012 uitgevoerd en gefinancierd uit het NSL. Het openstellen van de Oude Torenbrug voor vrachtverkeer is zoals u weet niet gerealiseerd.

De afgelopen jaren zijn er tevens diverse (verkeers)maatregelen getroffen die tot een positieve bijdrage aan het verbeteren van de luchtkwaliteit hebben geleid. Er zijn bij de reconstructie van het dijklint oplossingsrichtingen geformuleerd om de verkeerssituatie aan het dijklint Alblasserdam - Kinderdijk beheersbaar te houden. Van deze oplossingsrichtingen zijn een aantal oplossingen (gedeeltelijk) al geëffectueerd, zoals de aanleg van een vrij liggend fietspad aan het Dijklint en de herinrichting van het Dijklint. In verband met een extra waterbusverbinding naar Kinderdijk is eind 2014 opdracht gegeven tot uitbreiding van de steigercapaciteit.

De nog lopende oplossingsrichtingen hebben betrekking op:

- het stimuleren van andere vervoersmiddelen (bijv. het aanpassen van het openbaar vervoer en het stimuleren van het fietsverkeer).
- het stimuleren van andere routes (bijv. een verbeterde aansluiting van de A15/N214/N3)

Permanent meetpunt Alblasserdam; het eerste complete beeld na een jaar meten

Tijdens de raadsvergadering van 21 januari 2013 is, gelet op bovenvermeld luchtknelpunt aan de Ruigenhil, besloten om middels een permanent meetpunt de luchtkwaliteit gedurende een periode van vier jaar te meten. Op basis van de metingen zou vervolgens beargumenteerd vervolgacties geformuleerd kunnen gaan worden. Nu we het eerste jaarrapport hebben ontvangen, is deze stap nu aan de orde. De eerste metingen zijn in het jaar 2014 uitgevoerd ("Luchtkwaliteitsmetingen in Alblasserdam, jaarrapportage 2014", DCMR).

De jaargemiddelde concentraties van fijnstof en stikstofdioxide zijn getoetst aan de wettelijke normen.

Zoals u recentelijk heeft kunnen lezen zijn de bevindingen naar aanleiding van de meetresultaten over 2014 de volgende:

1. Er is geen overschrijding gemeten van de grenswaarden in 2014.
2. Er is daardoor geen wettelijke verplichting tot het direct nemen van maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

3. De gemeten waarden fijnstof zijn relatief hoog ten opzichte van enkele meetstations in Rijnmond.
4. Nadere duiding van bronnen fijnstof is niet mogelijk, daarvoor is nadere analyse en onderzoek nodig; er is wel een indicatie voor mogelijke fijnstofbronnen uit oostelijke, noordwestelijke en zuidelijke richting vanuit het meetpunt, maar mogelijk ook beïnvloeding door bouwactiviteiten in de omgeving.
5. Voor NO2 lijkt er een relatie te zijn met verkeersemissies afkomstig van met name het verkeer op De Helling en de A15.

2. Vanuit het meten nu naar verdere maatregelen; Voorstel voor vervolg

Nu we een jaar verder zijn en we de conclusies van het meetstation kennen, is het zaak om met elkaar te komen tot het formuleren van aanvullende maatregelen. Het college is van mening dat, hoewel we aan de wettelijke normen voldoen, de kwaliteit dusdanig is dat we alle mogelijke middelen moeten inzetten om de kwaliteit te verbeteren.

Aanvullende (mogelijkheden)

De metingen laten zien dat ondanks de reeds getroffen maatregelen de Ruigenhil in Alblasserdam kwetsbaar blijft voor (negatieve) wijzigingen in de ontwikkeling in de luchtkwaliteit.

Het jaarrapport geeft geen uitsluitel over de bronnen. Wel zijn er enkele indicaties. We zijn reeds gestart met een inventariserend onderzoek naar de bronbijdrage, inclusief een indicatief onderzoek naar de luchtkwaliteit in de woonomgeving. Naar verwachting is dit indicatief onderzoek eind april gereed. We zullen u z.s.m. hierover nader informeren.

Vooruitlopend op de uitkomsten van dat onderzoek willen wij wel met u en de inwoners van Alblasserdam verder discussiëren over de mogelijkheden om de luchtkwaliteit binnen Alblasserdam te verbeteren.. In bijlage 2 zijn diverse mogelijkheden opgenomen. Deze lijst is samengesteld op basis van deskresearch en de inbreng van specialisten milieu, duurzaamheid, verkeer, lucht in samenspraak met de DCMR en de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Ook heeft een gesprek met Milieudefensie plaatsgevonden waarbij diverse mogelijkheden zijn besproken. Nadrukkelijk geven wij u aan dat deze lijst niet volledig is en dat we open staan voor aanvullingen. Er heeft uitsluitend een technische weging plaatsgevonden met een voorbehoud voor besluitvorming. De politieke weging moet nog plaatsvinden en willen wij graag met u en onze inwoners vormgeven.

Graag willen wij tijdens een apart te organiseren sessie, nog voor het zomerreces, met u deze lijst verder aanvullen, uitdiepen en prioriteren.

Vervolgens stellen we voor om op basis van de lijst die dan ontstaat met onze inwoners en bedrijfsleven in gesprek te treden en dit te koppelen aan het gesprek dat we met onze inwoners willen voeren over duurzaamheid. De uitkomst van deze maatschappelijke discussie bepaalt uiteindelijk welke maatregelen getroffen worden. Graag wisselen wij met het Presidium van gedachten over de vorm en timing van deze gesprekken.

Financiële aspecten

De begeleiding van dit proces is opgenomen in de lopende begroting. Pas wanneer overeenstemming is over de definitieve maatregelenlijst kan een nadere analyse van de kosten worden uitgevoerd.

Deze kosten staan los van de kosten die individuele maatregelen met zich mee brengen. Wij zullen u hierover dan zo spoedig mogelijk met een voorstel benaderen.

Juridische aspecten

N.v.t.

Communicatie en inspraak

Om burgers goed te informeren zal een communicatieplan worden opgesteld. Een en ander is afhankelijk van de gemaakte keuzes.

Uitvoering (inclusief planning)

Afhankelijk van overleg met Presidium

Evaluatie

N.v.t.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester

Bijlage 1: Voortgangsrapportage 2013 programma luchtkwaliteit Drechtsteden 2006 - 2015

Bijlage 2: Mogelijkhedenlijst d.d. 28-03-2015